

Lausujaprofiili

Helena Wilenius

Opinnot/Minulla oli ilo aloittaa lausunnan opinnot Helsingin Yliopiston Puheopin laitoksella karismaattisen opettajan ja lausuntataiteilijan Ritva Ahosen johdolla. Sen jälkeen tuli muita opettajia, erilaisia kursseja. Eniten ovat kuitenkin opettaneet produktiot itse, niiden tekeminen, ohjaajat ja kanssaesiintyjät.

Sooloillat/Ritva Ahonen ohjasi ensilausuntailtani vuonna 1983. ”Ennen kuuta päiveäni” 1985-esityksen kanssa kiersin Helsingin peruskouluja ja lukioita. Kolmanteen modernia kotimaista runoutta sisältävään ”Matkalla”-iltaan 1988, sain jo Kulttuurirahaston apurahan. Näiden ohessa olin aktiivisesti mukana useissa yhteisesityksissä. Jukka Vienon ”Troijan portilla” pakolaisaiheisiin runoihin tehty puheopin opiskelijoiden hanke esitettiin Kajaanin runoviikolla 1986. 1980-luvun lopulla toimin myös jonkin aikaa lausunnan ja runouden opettajana ja ohjaajana mm. Kalliolan Vapaa-opistossa 1987- 1989.

Poikkitaiteellisia näyttämöteoksia/Lausumisessani koitti uusi vaihe kun yhdessä Suvi Olavisen ja Ahto Lanamäen kanssa syksyllä 1993 aloimme suunnitella Helvi Hämäläisen runouteen pohjautuvaa poikkitaiteellista näyttämöteosta. Tämä tanssia, lausuntaa ja musiikkia sisältävä esitys ”Valkoinen hevonen” sai ensi-iltansa Savoy-teatterissa seuraavana syksynä. Musiikin siihen sävelsi Riku Niemi. Seuraava yhteisprojekti oli ”Oi Shiraz”1995, oodi runoilija Hafezin kotikaupungille. Minulla oli sinä vaativa rooli runoilijana, jonka näkökulmasta kaikki näyttämöllä tapahtui. At-teslim -orkesteri vastasi esityksen musiikista. ”Oi Shirazista” tehtiin myös suppeampi ja muunneltu versio, jota esitettiin Jyväskylän Kesässä 1996. Kolmas tämän kauden laajempi hanke oli ”Suomettaren tarina”. Tämän, Kantelettaren runoista kokoamani - eräänlaisen orpotytönkehitystarinan esitin yhdessä Suvi Olavisen (tanssi) ja Kai Olanderin (huilu, sävellykset) kanssa Teatteri Pieni Suomen tiloissa keväällä 1997.

Keikkailua/Tämän jälkeen esiinnyin tilauksesta monia vuosia erilaisissa tilaisuuksissa näyttelynavajaisista ja koulun juhlista kahvilan toiverunotempaukseen. Ohjelmistossani on ollut -kysynnän mukaan - paljon klassikkoja – Leinosta ja Tynnistä ja Rilkeen ja Tranströmeriin.

Tarinankerrontaa/Minulle uudenlainen hanke oli vuonna 2003 valmistunut lastenteatteriesitys ”Ihmeitä tekevä herne” Riitta Pääkkösen kanssa. Se valmistui Osuuskunta Oivamedian puitteissa. Satujen ja tarinoiden kerronta on aina innostanut minua. Myös lausussa pyrin olemaan tarinankertoja, joka luo runoista kutsuvan, avoimen ja salaperäisen, tilan, jossa kuulijan on hyvä eläytyä runoihin ja niiden tapaan nähdä maailmaa.

Musiikkia ja runoa/ Kesällä 2009 olin mukana pitkästä aikaa taas laajemmassa hankkeessa yhdessä Suvi Olavisen (lausunta) ja Kai Olanderin (huilu, sävellykset) kanssa. Teimme Aino Ackten huvilalle elokuussa Eino Leinon lyriikasta ja suomalaisista kansanrunoista koostuvan ohjelman ”Merenkylpijäneidot”. Samalle kuulle sattui juhla, johon minut oli pyydetty esittämään Hafezin runoja yhdessä luutisti Leif Karssonin ja huilisti Kai Olanderin kanssa. Saamamme vastaanoton innostamina päätimme palata vielä Hafezin runoihin ja valmistaa niistä ja musiikista koko illan ohjelman. Suvi Olavinen kutsui meidät Aino Ackten huvilalle, missä ”Ruusu ja satakieli” niminen kamari-iltamme sai ensi-iltansa syyskuussa 2010.